

VLAAMS
RURAAL
NETWERK

HERFST '16

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:

Europa investeert
in zijn platteland

2

Beste lezer,

Hopelijk heeft u genoten van een deugddoende vakantie! Intussen zijn de meesten weer aan het werk en heeft het Vlaams Ruraal Netwerk zijn derde nieuwsbrief klaar.

Inmiddels is er een nieuwe maatregel in werking: steun voor EIP-operationele groepen. Er werd recent 150 000 euro vrijgemaakt door Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Joke Schauvliege voor de oprichting en werking van vijf operationele groepen: (i) VleesVEEPAS – Emissiebeperking door goede praktijk bedrijfsvoering vleesvee, (ii) Haalbaarheid van het opstellen van een bedrijfsstikstofbalans op een melkveebedrijf met het oog op het reduceren van ammoniakemissies, (iii) GREEN-AIR: uitwisseling van groene kennis voor een gezondere binnen- en buitenlucht, (iv) Controlled Traffic Farming en tot slot (v) SOCROSense (soil and crop sensing technologies). EIP staat voor European Innovation Partnerships en heeft als doel om onderzoek en praktijk dicht bij elkaar te brengen om zo meer innovaties te realiseren met het oog op economische groei en competitiviteit.

In een operationele groep organiseren land- en tuinbouwers, adviseurs, onderzoekers, ondernemers en/of andere actoren zich rond een bepaald vraagstuk, zoeken ze oplossingen en werken ze samen aan concrete innovaties. Meer informatie vindt u ook op de website van EIP-AGRI: www.ec.europa.eu/eip/agriculture of in het Nederlands op onze website www.ruraalnetwerk.be/eip. Meer informatie over de projecten en de betrokken partners in de operationele groepen vindt u op www.lvlaanderen.be/nl/voorlichting-info/voorlichting/eip.

In deze nieuwsbrief leest u een neerslag van een interview dat we afnamen van Maarten D'hondt, een herder die werkzaam is bij Kemp vzw. Deze vzw staat in voor de begrazing van terreinen met Kempense heideschappen. Kemp vzw deed beroep op de PDPO-maatregel 'agromilieu-klimaatmaatregelen' waaronder men steun kan krijgen voor het behoud van lokale veerassen. Daarnaast lichten we de maatregel 'steun voor de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven' nader toe. We doen dit aan de hand van een interview met onze collega Johan De Schryver van het Vlaams Landbouwinvesteringfonds (VLIF) van het Departement Landbouw en Visserij.

Uit de ex-postevaluatie van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 (PDPO II) bleek dat PDPO II goed was voor boer, milieu en platteland. Meer daarover verder in deze nieuwsbrief.

Hou zeker onze agenda in de gaten! We plannen ook in het najaar verschillende events voor u.

Veel leesplezier!

**VLAAMS
RURAAL NETWERK**

"Allerlei soorten pompoenen"

PLATTELANDSBELEID 2007-2013 WAS GOED VOOR BOER, MILIEU EN PLATTELAND

Na elke programmaperiode wordt er een evaluatie gemaakt van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO). Het Vlaams programma voor de periode 2007-2013 (PDPO II) had als doel om de economische leefbaarheid van de Vlaamse landbouw te verbeteren en de leefbaarheid van het platteland te verhogen. Bijzondere aandacht ging daarbij naar verbredende activiteiten in de landbouw en naar milieuzorg.

De ex-postevaluatie van PDPO II (2007-2013) werd opgemaakt door een externe evaluator en werd recent gepubliceerd door het Departement Landbouw en Visserij. De evaluatie werd gemaakt conform de Europese richtlijnen en met een focus op zes impactgebieden: klimaat, milieu, economie, innovatie, biodiversiteit en de leefkwaliteit van het platteland. In dit artikel geven we een beknopt overzicht van de meest relevante impact die PDPO II heeft gehad.

PDPO II had een positieve impact op klimaat en milieu: de agromilieu-klimaatverbintenissen verminderden de stikstofresidu's, de dierlijke stikstofinput, het gewasbeschermingsmiddelengebruik en het bodemverlies. Daarnaast heeft de VLIF-investeringssteun geleid tot een reductie van het water- en energiegebruik, de ammoniak- en broeikasgasemissies en de geurhinder. Bovendien werd er geïnvesteerd in de productie en het gebruik van hernieuwbare energie.

3

“Landschap Vlaamse Ardennen”

Verskillende maatregelen, waaronder de steun voor diversificatie-investeringen en de steun voor structurele investeringen, hadden ook een positief bedrijfseconomisch effect. Van vestigingssteun voor jonge landbouwers kon geen impact op de bedrijfseconomische kengetallen worden vastgesteld. Indirect had PDPO II ook een positief effect op de economie: tewerkstelling werd behouden en ook in aanverwante sectoren zoals de bouwsector en de machinebouw werd een toegevoegde waarde gecreëerd.

Eén van de doelstellingen van het Vlaams plattelandsontwikkelingsbeleid is het stimuleren van innovatie. Hier toe heeft de investeringssteun nog het meest bijgedragen. Investeringssteun voor innovatieve technieken en producten op land- en tuinbouwbedrijven was zeer belangrijk in PDPO II. Een derde van de totale overheidssteun ging naar innovatieve investeringen. Daarnaast zijn ook opleidingen, demoprojecten en bedrijfsadvies een erg belangrijke ondersteuning voor landbouwers. Dit met het oog op innovatie in bedrijfsvoering en om op de hoogte te blijven van de hoge kwaliteitsnormen, milieueisen en beleidswijzigingen.

De impact van PDPO II op biodiversiteit werd onderzocht aan de hand van twee indicatoren: het aantal akker- en weidevogels en de oppervlakte landbouwgrond met hoge natuurwaarde. Voor de akker- en weidevogels werd geen wijziging vastgesteld en kwamen er niet meer of minder vogels voor sinds de vorige programmaperiode (PDPO I). De onderzochte agromilieu-maatregelen bleken vooral effect te hebben op het aantal vogels wanneer de oppervlakte van de verbintenissen groot genoeg was.

Zowel As 3 ('de leefkwaliteit op het platteland en diversificatie van de plattelandseconomie'), als As 4 ('LEADER'), bleken een groot effect te hebben op de gemeenschapsvoorzieningen op het platteland. LEADER zorgde daarnaast ook voor een institutionalisering van lokale netwerken, wat een positieve invloed had op het bestuur van de streek. Daarmee werd ook de leefkwaliteit van het platteland versterkt.

Behalve deze conclusies, bevat de ex-postevaluatie ook een reeks aanbevelingen voor programmering enerzijds en monitoring en evaluatie anderzijds. U vindt de volledige ex-postevaluatie terug op www.ruraalnetwerk.be/publicaties/andere-relevante-publicaties/ex-post-evaluatie-pdpo-ii.

4

KEMPENSE HEIDESCHAPEN IN MOL

Via het derde Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO III) kunnen actieve landbouwers steun krijgen voor het behoud van lokale veerassen. Het gaat hier met name om steun ter stimulatie van de instandhouding van met uitsterven bedreigde lokale runderrassen en schapenrassen.

Wij trokken naar Mol waar Maarten D'hondt ons het verhaal van Kemp vzw vertelt. "Kemp staat voor Cultureelhistorisch, Ecologisch en Maatschappelijk Project. Dit is zo'n twaalf jaar geleden ontstaan. Bij een aantal mensen speelde het idee om iets te doen in de streek rond toerisme, recreatie, streekproducten, sociale economie ... met het schaap als rode draad. En zo werd Kemp vzw opgericht. Ondertussen is de vzw geëvolueerd naar een heus begrazingsbedrijf met 5 voltijdse personeelsleden en 1 deeltijds personeelslid in dienst en meer dan 1000 schapen. De Kempense heideschapen begrazen samen 400 ha natuurgebied en groen bij 17 verschillende klanten."

Maarten legt uit dat Kemp vzw naast het begrazen ook nog veel andere zaken doet. Zo begeleiden ze mensen die veroordeeld zijn tot een werkstraf en kunnen scholen op hen een beroep doen voor time-outprojecten. Ze produceren ook lamsvlees, en hun kempenlam is zelfs een erkend streekproduct. Daarnaast ontwikkelde Kemp vzw een educatief spel voor scholen op het snijvlak van landbouw en natuur. En de vzw organiseert ook verschillende evenementen, bv. een winterwandeling met drachtige oaien, een scheerfeest ...

Sterke, zelfredzame dieren

De keuze voor het Kempens heideschaap blijkt niet toevallig: "Wij kozen bewust voor het Kempens heideschaap omdat dit schaap het best gedijt op schrale grond en in moeilijke omstandigheden. Het zijn sterke, zelfredzame dieren, wat wel nodig is als je weet dat een herder soms 25 km per dag wandelt met zijn kudde. En met dit schapenras heb je ook nog productie, namelijk het lamsvlees. Toen we begonnen, waren er nog zo'n 600-tal Kempense heideschapen en van ongeveer de helft kon je vermoeden dat ze al overleden waren maar gewoon nooit waren uitgeschreven. Dit was dus een heel beperkte populatie. We kochten onze dieren toen voornamelijk aan in Nederland. Ondertussen stijgt de populatie opnieuw, mede dankzij ons project."

De vzw is sterk geëvolueerd. We startten met 20 schapen, en intussen zijn er vijf kuddes van elk 250 schapen. "Elke kudde heeft een vaste herder, en de persoon die deeltijds werkt en ikzelf springen in waar nodig. De herders werken elke dag van 8u30 tot ongeveer 16u30-17u00. Ze hoeden de schapen, verzorgen de hoeven, maken het terrein toegankelijker indien nodig ... De schapen doen alles te voet, van de stal naar de gebieden die ze moeten begrazen. Ik stel als coördinator voor elke kudde een schema op. Dit schema probeer ik zo logisch mogelijk in elkaar te steken voor de vijf kuddes."

Koop een schaap

Toen de vzw een extra kudde nodig had om alle aanvragen te kunnen beantwoorden, startten de medewerkers een actie voor volksfinanciering op met als titel 'Koop een schaap'. Dankzij de actie konden ze 250 schapen kopen. Een groot succes dus. Maarten benadrukt wel dat ze hier een volledig jaar naartoe hebben gewerkt, en gezorgd hebben voor een goede communicatie. Dit is volgens hem de sleutel tot succes voor dergelijke acties.

Wanneer we polsen naar de inkomsten, blijkt dat de begrazingscontracten het meeste geld in het laatje brengen. "10% van onze opbrengsten halen we uit de verkoop van lamsvlees, 90% uit de begrazingscontracten. Eigenlijk verhuren wij schapen per dag, met herder. Het loon van de herder wordt betaald door de klant, de schapen betalen zichzelf terug door de verkoop van het lamsvlees."

"Maarten D'hondt en een kudde schapen op de heide"

"Een kudde schapen op de heide"

Way of life

Maarten geeft aan dat bedrijven en organisaties voornamelijk voor Kemp vzw kiezen vanwege het natuurlijke aspect. Begrazing met schapen heeft een positieve impact op de biodiversiteit en zo kunnen ook plaatsen die moeilijker toegankelijk zijn, onderhouden worden. Dankzij de PDPO-steun kan de vzw haar prijzen een beetje laten zakken, waardoor de klanten mogelijk nog meer overtuigd zijn om hen in te schakelen. "Het is wel zo dat we werken met opdrachten die jaarlijks te verlengen zijn. Dit brengt veel onzekerheid met zich mee en houdt veel risico in. Stel dat de helft van de klanten hun opdracht niet verlengt, en er komen geen nieuwe aanvragen binnen, dan hebben we dus een jaar lang geen werk voor een aantal schapen en herders. Dat betekent voor ons een verlies aan inkomsten, en extra kosten. Want de dieren moeten uiteraard verzorgd en gevoederd worden."

Voor we massaal beginnen te dromen van een carrièreswitch, heeft Maarten nog deze boodschap: "Het beroep van herder heeft een grote aantrekkingskracht. Maar het clichébeeld van de herder die languit in de schaduw onder een boom ligt terwijl de schapen grazen in een zonovergoten weiland, klopt niet echt met de realiteit. Het beroep van herder is zwaar, je moet heel flexibel zijn en in alle weersomstandigheden buiten werken. Daarnaast kan je ook tijdens het weekend en 's nachts opgebeld worden als er een probleem is met een schaap. Eigenlijk is het een echte way of life."

PDPO STEUNT OOK KLEINE LAND- BOUWBEDRIJVEN

Binnen het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2014 - 2020 is een van de nieuwe maatregelen 'Steun voor ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven'. Deze maatregel wordt beheerd door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) van het Departement Landbouw en Visserij. Om u een goed zicht te geven op deze PDPO III-maatregel, stond Johan De Schryver van het VLIF ons te woord.

Johan, kan je kort omschrijven wat deze maatregel inhoudt?

Aanvullend op de maatregel 'overnamesteun voor jonge landbouwers' wil de Vlaamse overheid ook kleine landbouwbedrijven ondersteunen die zich verder willen ontwikkelen. Deze kleine bedrijven vielen onder het vorige Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling, uit de boot. Met deze nieuwe maatregel komen we ook hen tegemoet.

Waarom is deze maatregel in het leven geroepen en wat is de meerwaarde ervan?

Voor bepaalde types van bedrijven en subsectoren zijn de voorwaarden om van de overnamesteun voor jonge landbouwers of de investeringssteun te kunnen genieten, niet haalbaar. Vaak gaat het om bedrijven die nieuwe teelten of alternatieve vormen van productiemethodes en commercialisatiestructuren ontwikkelen of om personen die actief zijn op bedrijven die traditioneel geëxploiteerd worden in bijberoep of verbonden zijn met verschillende vormen van diversificatie. Omdat de beoogde bedrijven en bedrijfsvormen globaal goed scoren met betrekking tot duurzaamheid en diversificatie van activiteiten op het platteland, werd deze nieuwe maatregel opgenomen in PDPO III.

Wie zijn de begunstigden?

Dat zijn de bedrijven die traditioneel niet in aanmerking komen voor de klassieke vormen van VLIF-steun (overnamesteun jonge landbouwers en de investeringssteun). Con-

creet moet men voor deze steunvorm niet voldoen aan de eisen rond inkomen, het hoofdberoep en leeftijd. Wel moet het gaan om een al bestaand bedrijf en moet het bedrijf een brutobedrijfsresultaat hebben tussen 20 000 en 40 000 euro. Bovendien moet het zijn bedrijfszekerheid kunnen aantonen en alle wettelijke normen naleven (leefmilieu, hygiëne, dierenwelzijn en ruimtelijke ordening). Er kan bijvoorbeeld gevraagd worden om de nodige milieu- en bouwvergunningen voor te leggen. Tot slot moet de landbouwer ook een boekhouding bijhouden.

Is de subsidie in de vorm van een vast steunbedrag of wordt er gewerkt met een steunpercentage?

Er is voor gekozen om niet met een steunpercentage te werken, maar met een vast bedrag (de aanlooppremie) en dit in functie van het brutobedrijfsresultaat van het bedrijf. Bedrijven met een brutobedrijfsresultaat tussen 20 000 en 30 000 euro hebben recht op een aanlooppremie van 7000 euro. Voor bedrijven met een brutobedrijfsresultaat tussen 30 000 en 40 000 euro bedraagt deze aanlooppremie 11 000 euro. Bovendien kan de aanlooppremie voor deze laatste groep bedrijven verhoogd worden tot 15 000 euro wanneer het bedrijf volledig geëxploiteerd wordt volgens de biologische productiemethode en het bedrijf ofwel een gespecialiseerd veebedrijf ofwel een bedrijf met akkerbouw en veehouderij is.

Wat zijn de voorwaarden verbonden aan deze steun?

Naast de voorwaarden die gelden om begunstigde te kunnen zijn, zijn er voorwaarden met betrekking tot de aard van het ontwikkelingsplan voor het kleine landbouwbedrijf. We kozen hierbij om de steun gericht in te zetten voor drie verschillende bedrijfsstrategieën:

1. Kiezen voor de biologische productiemethode: na omschakeling moet minimaal twee derde van de omzet uit de commercialisatie van biologische producten voortkomen.
2. Kiezen voor de korte keten: na omschakeling moet minimaal twee derde van de omzet uit de commercialisatie van de korte keten voortkomen.
3. Kiezen voor nieuwe of zeldzame landbouwproducties: na omschakeling moet minimaal twee derde van de omzet uit de commercialisatie van nieuwe of zeldzame landbouwproducties voortkomen. Nieuwe of zeldzame landbouwproducties zijn producties die ofwel nog niet voorkomen in het Vlaams Gewest of op jaarbasis voor het Vlaams Gewest globaal een eindproductiewaarde vertonen van maximaal 10 miljoen euro.

Graag benadruk ik wel nog eens dat voor elk van de beoogde bedrijfsstrategieën het bedrijf bij het moment van de aanvraag nog niet mag voldoen aan deze voorwaarden. Wel mag al een deel van de omzet (minder dan twee derde) afkomstig zijn van de strategie waarin men zich wil specialiseren. Zo kan een biolandbouwer die momenteel 50% van zijn omzet realiseert door de verkoop van bioproducten en dit wil verhogen naar twee derde, gebruik maken van deze maatregel. Wanneer hij al twee derde van zijn omzet realiseert uit de verkoop van bioproducten en wil verhogen naar 100%, kan hij geen gebruik maken van deze maatregel.

De beoogde omschakeling kan pas starten na kennisgeving van de selectie. Dit wordt nagegaan op basis van contractuele verbintenissen, zoals kredietovereenkomsten, het ondertekenen van een offerte, een verkoopovereenkomst, een overnamecontract of gelijksoortige documenten. De uitvoering van aanloopverrichtingen moet aangetoond kunnen worden met investeringsbewijzen, bijvoorbeeld facturen of aktes bij verwerving van een onroerend goed.

Hoe kunnen de begunstigten steun aanvragen?

Alle VLIF-steunaanvragen verlopen via het e-loket voor Landbouw en Visserij: www.landbouwwlaanderen.be

Na het afsluiten van een indienperiode of blokperiode worden alle aangemelde dossiers gerangschikt van hoog naar laag op basis van een doelmatigheidsscore. De score weerspiegelt in welke mate de investeringen de doelstellingen van de VLIF-maatregel 'ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven' helpen te realiseren. Concreet zijn dit de ontwikkeling van biologische productie, verjonging, nieuwe commercialisatiestructuren en nieuwe activiteiten.

Wat is de ervaring tot nu toe met deze maatregel? Zijn er al veel steunaanvragen geweest?

De maatregel is van kracht sinds oktober 2015 en sindsdien zijn er acht aanvragen ingediend. Alle acht dossiers werden ook geselecteerd. Daarvan waren er drie aanvragen voor de omschakeling naar de biologische productiemethode, drie voor de teelt van zeldzame of nieuwe landbouwproducties en twee voor de verkoop via de korte keten.

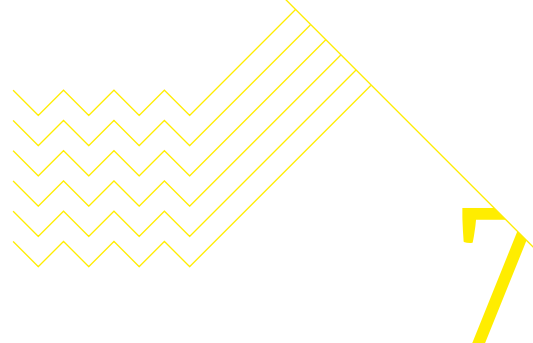
Er is zeker ruimte voor meer aanvragen, maar het is een relatief nieuwe maatregel die misschien zijn weg naar het brede publiek nog moet vinden. Niettemin zijn de ingediende projecten zeer waardevol en divers, wat het nut van deze maatregel aantoont. Het kan het laatste duwtje zijn dat een landbouwer nodig heeft om zich in één van de drie trajecten te begeven.

Wat zijn de meest voorkomende vragen van de aanvragers of geïnteresseerden?

Er worden relatief weinig vragen gesteld over de maatregel. De belangrijkste was de vraag of bedrijven die al beperkt aan korte keten-verkoop doen of produceren volgens de biologische productiemethode, nog in aanmerking komen voor de maatregel. (Het antwoord op deze vraag vind je onder 'Wat zijn de voorwaarden verbonden aan deze steun?'. N.v.d.r.)

Hoe zie je de toekomst in van deze maatregel?

De maatregel is er gekomen om landbouwers te ondersteunen die anders uit de boot vallen voor de klassieke vormen van VLIF-steun. In die zin blijft het ook in de toekomst een belangrijke maatregel om ook deze bedrijven kansen op ontwikkeling te geven. Bovendien zijn de drie gekozen omschakelings-trajecten niet onbelangrijk als signaal dat we de ontwikkeling van zulke bedrijfstypen belangrijk vinden en hen een plaats willen zien innemen in onze Vlaamse landbouwsector.

Afgelopen events

Verslag excursie 'Alternatieve land- en tuinbouwproducten'

Op 4 juli organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk een excursie over alternatieve land- en tuinbouwproducten. We bezochten hiervoor Wijngoed Monteberg en 't Kapelhof. Een verslag over deze studiedag leest u hier: www.ruraalnetwerk.be/pdpo-iii/activiteitenverslagen/activiteiten-vlaams-ruraal-netwerk/verslag-excursie-alternatieve-land.

Irish LEADER Local Action Groups study visit

Van 25 tot 27 juli kwamen er leden van een Ierse Plaatselijke groep op bezoek in Vlaanderen. De rode draad van hun bezoek was sociale economie, sociaal ondernemerschap en het maximaliseren van het potentieel van sociale clausules in overheidsopdrachten. Eén van de belangrijkste doelstellingen van het bezoek was om te netwerken met LEADER-coördinatoren uit de buurlanden. Pierre-Bernard Van Acker, LEADER-coördinator van Hageland+, leidde de Ieren rond in zijn gebied en toonde er een aantal voorbeeldprojecten. Het Vlaams Ruraal Netwerk gaf er ook een presentatie over de Lerende Netwerken. Deze bijeenkomsten hebben als doel het delen van goede praktijken, ervaringen en kennis en het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden tussen de verschillende Vlaamse LEADER-gebieden.

ENRD Seminar on 'Promoting the Transition to the Green Economy'

Op 1 juli ging het Vlaams Ruraal Netwerk naar een seminarie van het European Network for Rural Development (ENRD) over de groene economie. De bedoeling van deze bijeenkomst was om ervaringen en voorbeelden uit te wisselen en om concrete voorstellen te doen zodat stakeholders de kansen uit het Programma voor Plattelandsontwikkeling maximaal aangrijpen om de voordelen die een groene economie biedt, ten volle te kunnen benutten. Er kwamen ook een aantal voorbeelden uit Vlaanderen aan bod, zoals het LEADER-project 'Energiek gebruik van resthout uit landschapsbeheer' uit de regio Meetjesland.

Varia

Stakeholderoverleg

Het Vlaams Ruraal Netwerk organiseert op regelmatige basis een stakeholderoverleg over verschillende thema's (jonge landbouwers, innovatie, verduurzaming van de landbouw ...). Wil u deelnemen aan dit overleg, mail dan naar vlaamsruraalnetwerk@vlaanderen.be.

Oproep vanwege het European Network for Rural Development (ENRD)

Het ENRD is op zoek naar geschikte deelnemers voor twee thematische groepen: één over 'Resource efficient rural economy' en een andere over 'Smart and competitive rural businesses'. Meer informatie vindt u via de website van het Vlaams Ruraal Netwerk: www.ruraalnetwerk.be/node/2096 en www.ruraalnetwerk.be/node/2098.

Overzicht deadlines indieningsperiodes van de PDPO III-maatregelen

U kunt de deadlines voor de indieningsperiodes van de PDPO III-maatregelen terugvinden op de website van het Vlaams Ruraal Netwerk: www.ruraalnetwerk.be/pdpo-iii/overzicht-oproepen-van-de-maatregelen-van-het-vlaams-programma-voor-plattelandsontwikkeling.

Prijs- en markt informatie krijgt prominente plaats op website Landbouw en Visserij

Landbouwers en sectororganisaties vinden voortaan alle actuele prijs- en markt informatie op één centrale plaats op de website van Landbouw en Visserij (www.vlaanderen.be/landbouw). Hiermee hoopt het Departement Landbouw en Visserij meer transparantie te creëren rond de prijzen in de landbouwketen en tegelijk te zorgen voor meer vertrouwen bij producent en consument.

Contact

Vlaams Ruraal Netwerk
Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij
Koning Albert II-laan 35, bus 40, 1030 Brussel
T. +32(0)2 552 77 39
vlaamsruraalnetwerk@vlaanderen.be, www.ruraalnetwerk.be

Colofon

Deze nieuwsbrief werd gerealiseerd door het Vlaams Ruraal Netwerk, in uitvoering van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2014-2020 (PDPO III).

Foto's © Beleidsdomein Landbouw en Visserij: cover, pag. 2, pag. 3, pag. 6

© Mark Vandamme: pag. 4, pag. 5

v.u. Jules Van Liefferinge